

บริษัทโฮลดิ้งครอบครัว มีดีอะไร

โดย อาจารย์ชินภัทร วิสุทธิแพทย์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน บัญชี ภาษี และกฎหมาย
ONE Law Office / ONE Law Academy

ใครบ้าง ใช้ "บริษัทโฮลดิ้งครอบครัว" เป็น Safe Harbor สำหรับ "ธุรกิจครอบครัว" ใน "ตลาดหลักทรัพย์"

ผมรวบรวมข้อมูลจาก www.set.or.th เมื่อปี 2559 เพื่อประกอบการบรรยาย IPO Roadmap ให้ตลาดหลักทรัพย์ทุกปีที่ผ่านมา และเพื่อทำงาน IPO (เข้าตลาดหลักทรัพย์) ให้ "ธุรกิจครอบครัว" พบว่ามีธุรกิจครอบครัวกว่า 80 ราย ใช้ "บริษัทโฮลดิ้ง ครอบครัว" ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 25% ใน บริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ เมื่อนับถึงปัจจุบันทำงาน IPO ให้ลูกค้าเพิ่มเติมมาจนถึงปี 2563 น่าจะมี "ธุรกิจครอบครัว" รวม 100 ราย ที่ใช้ Family Holding Co ถือหุ้น "บริษัทจดทะเบียน" ในตลาดหลักทรัพย์

ตัวอย่าง FAMILY HOLDING COMPANY ธุรกิจครอบครัวในตลาดหลักทรัพย์

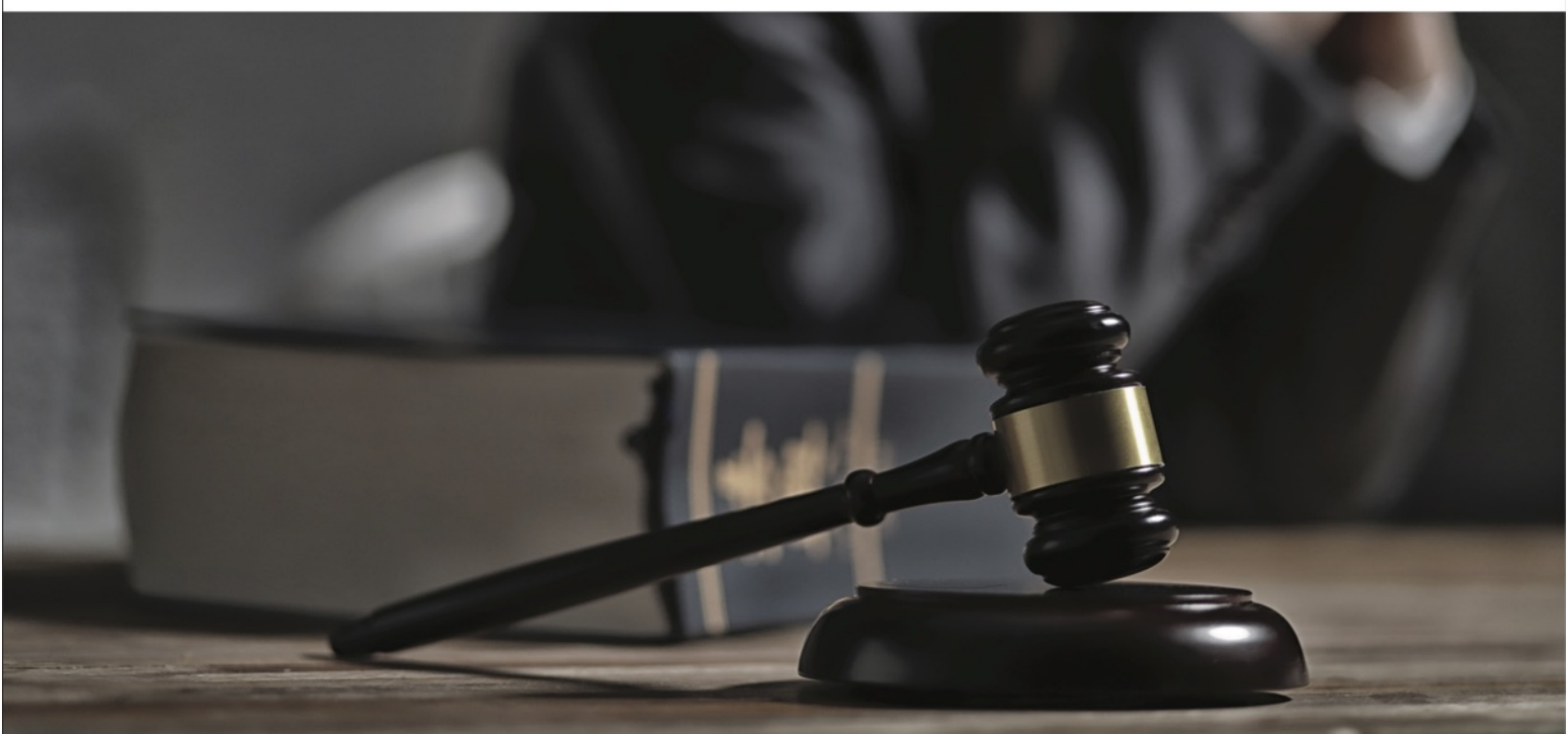
FAMILY HOLDING CO	การถือหุ้น (%)	Listed Co	FAMILY HOLDING CO	การถือหุ้น (%)	Listed Co
บริษัท เอแอกที โฮลดิ้ง จำกัด	50.00	ALT	บริษัท หกยจรรูเอคโฮลดิ้ง จำกัด	35.25	KTIS
บริษัท เข็มธรรโฮลดิ้ง จำกัด	26.21	CPN	บริษัท 3 เอส โฮลดิ้ง จำกัด	25.18	
บริษัท วัฒนภักดี จำกัด	47.62	AMARIN	บริษัท เอกภาวี จำกัด	25.79	LOXLEY
Amata Asia Limited	36.21	AMATAV	บริษัท แอ.พี.โฮลดิ้ง จำกัด	27.84	LPH
บริษัท เอ.บี.เค.เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด	46.33	ASIA	Banyan Tree Holdings Limited	44.78	LRH
บริษัท ทีโอเอ กรุ๊ป โฮลดิ้ง จำกัด	29.99	TOA	บริษัท ล้ำสูง โฮลดิ้ง จำกัด	42.11	LST
บริษัท ทีซีซี คอร์ปอเรชั่น จำกัด	64.58	BJC	บริษัท มหาชัยเวชกรรม จำกัด	42.50	M-CHAI
บริษัท เจอาร์จี จำกัด	25.10	BR	บริษัท ไมเนอร์ โฮลดิ้ง (ไทย) จำกัด	16.50	MINT
บริษัท กุณบุรุษย์ จำกัด	50.00	BRR	Ubs Ag Singapore Branch	14.79	
บริษัท เสถียรธรรมโฮลดิ้ง จำกัด	25.01	CBG	บริษัท เอ็น.เอส.อัลลายแอนซ์ จำกัด	28.75	NSI
บริษัท ทีปกรโฮลดิ้ง จำกัด	38.80	CCP	บริษัท เมืองไทย กรุ๊ป โฮลดิ้ง จำกัด	20.00	MTI
บริษัท ชาติชิวะ จำกัด	33.18	CHEWA	บริษัท เมืองไทยโฮลดิ้ง จำกัด	5.20	
บริษัท มหาศิริ สยาม จำกัด	17.30	CK	บริษัท โอเซียนโฮลดิ้ง จำกัด	32.82	OGC
บริษัท ช.การช่าง โฮลดิ้ง จำกัด	10.12		Mandarin Oriental Holdings B.V.	42.39	OHTL
บริษัท ซี.เค.ออฟฟิศ ทาวเวอร์ จำกัด	5.08	CPALL	บริษัท กว่างโฮลดิ้ง จำกัด	48.93	POMPUI
บริษัท ซี.พี.เมอร์แซนไดซิง จำกัด	31.33		บริษัท รัตน โฮลดิ้ง จำกัด	34.56	PORT
บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	29.52	CPF	บริษัท นกสิน จำกัด	54.20	PRM
บริษัท เจริญโภคภัณฑ์โฮลดิ้ง จำกัด	11.11		บริษัท รัชกิจ โฮลดิ้ง จำกัด	25.12	PTG
บริษัท ชุมพรโฮลดิ้ง จำกัด	33.92	CPI	บริษัท แกรนด์เจวงบิช จำกัด	25.88	RP
บริษัท มายเรียด วัสดุ จำกัด	53.23	DRT	บริษัท สิงห์ พร็อพเพอร์ตี้ แมเนจเม้นท์ จำกัด	37.37	S
บริษัท ชนิตต์และลูก จำกัด	49.40	DTC	บริษัท เข็มธรร ริเทค คอร์ปอเรชั่น จำกัด	27.75	ROBINS
Premium Financial Services Co.,Ltd	25.50	ECL	บริษัท ซี.อาร์.จี.บริการ จำกัด	26.08	
บริษัท วิศวกรรม โฮลดิ้ง จำกัด	60.00	EPG	บริษัท วี ไอ วี อินเตอร์คอม จำกัด	25.15	SALEE
บริษัท คิว แอสเซท จำกัด	31.49	FN	บริษัท สมบูรณ์ โฮลดิ้ง จำกัด	29.92	SAT
บริษัท เจริญกฤษ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด	33.47	GLAND	บริษัท งานทวีฟีน้อง จำกัด	31.16	SCP
บริษัท เมโทร พรีเมียร์ โฮลดิ้ง จำกัด	35.53	GLAND	บริษัท นกสิน จำกัด	45.05	SEOIL
บริษัท กันกุล กรุ๊ป จำกัด	49.79	GUNKUL	บริษัท พรรณธิดา จำกัด	70.85	SFP
บริษัท ครบุรี แคปิตอล จำกัด	27.51	KBS	บริษัท โจวฮก จำกัด	25.20	RCL
บริษัท สมะกุลธรโฮลดิ้ง จำกัด	32.01	KKC	บริษัท ปัญจมิตร โฮลดิ้ง จำกัด	18.50	
บริษัท เคเอสแอล ชูการ์ โฮลดิ้ง จำกัด	33.26	KSL			

FAMILY HOLDING CO	การถือหุ้น (%)	Listed Co	FAMILY HOLDING CO	การถือหุ้น (%)	Listed Co
Successful Dragon Limited	48.23	SHANG	บริษัท ไทการไทย จำกัด	41.89	VARO
บริษัท สยามสวิท โฮลดิ้ง จำกัด	25.38		บริษัท เดอะ วนชัย กรุ๊ป อีเอฟ คอมปานีส์ จำกัด	53.64	VNG
Sis Technologies (Thailand) Pte. Ltd.	47.29	SIS	บริษัท โอสดสภา จำกัด	23.37	WG
บริษัท ดุษฎีสุพรรณ โฮลดิ้ง จำกัด	25.02	SMK	บริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ แอสเซท จำกัด	8.80	
บริษัท โซ วอเตอร์ จำกัด	64.67	SSC	บริษัท ดับบลิวเอชเอ โฮลดิ้ง จำกัด	25.34	WHA
บริษัท เอสเอส เนชั่นแนล โลจิสติกส์ จำกัด	21.14		บริษัท เสียวไพร์ตนิวสาคกิจ จำกัด	15.40	BUI
Stanley Electric Holding Asia-Pacific Pte. Ltd.	29.95	STANLY	บริษัท เสียวไพร์ตนิวสาคกิจ จำกัด	13.84	
บริษัท อเดลฟอส จำกัด	66.01	UV	บริษัท ธนาพรชัยวิสาหกิจ จำกัด	5.33	
บริษัท เครือสหวิริยา จำกัด	18.62	SSI			
บริษัท สหวิริยา อินเตอร์ สตีล โฮลดิ้งส์ จำกัด	9.23				

ข้อสังเกต มากกว่า 80 บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ฯ มี Family Holding Co ถือหุ้นเกิน 25%

จากตารางสรุปที่ผมรวบรวมรายชื่อ “บริษัทจดทะเบียน” (Listed Co) ในตลาดหลักทรัพย์ฯ พบว่า “ธุรกิจครอบครัว” หลายรายเข้าตลาดหลักทรัพย์มาตั้งแต่เริ่มมี “ตลาดทุนไทย” ในช่วงแรกๆ หลังปี 2518 ย่อมแสดงให้เห็นว่า “บริษัทโฮลดิ้งครอบครัว” มีหลักฐานการใช้งานแบบ Public (เปิดเผยในตลาดหลักทรัพย์) มานานกว่า 40 ปี และใครๆ ก็สามารถค้นหาข้อมูล “บริษัทโฮลดิ้งครอบครัว” เหล่านี้ได้จาก “ข้อมูลสาธารณะ” (Public Information) www.dbd.go.th

เหตุผลหลักที่บริษัทโฮลดิ้งครอบครัวได้รับความนิยมมายาวนาน “อาจ” เป็นเพราะประเทศไทยไม่มีกฎหมาย “ทรัสต์ส่วนบุคคล” (Private Trust) ที่ใช้เป็น “เครื่องมือสะสมความมั่งคั่ง” เหมือนดังเช่นต่างประเทศที่ได้นำ Trust Law ตาม “ระบบกฎหมายอังกฤษ” (English Law System) ประยุกต์ใช้ในประเทศของตนมานานแล้ว เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา หรือดินแดนอาณานิคมของอังกฤษ แต่ไม่นานนักประเทศไทยกำลังจะมี “กฎหมายทรัสต์ส่วนบุคคล” เพื่อนำไปปรับใช้กับ Family Trust โดย “คนไทย” ไม่ต้องนำเงินและทรัพย์สินไทยไปตั้ง “กองทรัสต์ต่างประเทศ” เหมือนในอดีตที่ผ่านมา

ท่านใดสนใจ “ร่างกฎหมายทรัสต์ส่วนบุคคล” สามารถค้นหาได้จาก www.fpo.go.th ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังเป็นต้นเรื่องของกฎหมายนี้ บทความฉบับต่อไป ผมจะวิเคราะห์ให้เห็นถึงหลักการ และประเด็นน่าสนใจของ Family Trust ว่า “ใคร” ได้ประโยชน์และ “ใคร” เสียประโยชน์ เมื่อมีกฎหมายนี้ประเทศชาติจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง หลังจากผมได้เคยบรรยายเรื่องนี้หลายครั้งหลายโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์ บริษัทประกันชีวิต บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนหลายราย ฟังมาตลอดปี 2562 ที่ผ่านมา

TAX

“
FAMILY HOLDING CO
ใช้งานได้หลายมุมหลายอย่าง
โดยเฉพาะในตลาดหลักทรัพย์

”

จากประสบการณ์ “จัดตั้ง” บริษัทโฮลดิ้งครอบครัวให้ “ธุรกิจครอบครัว” ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า Family Holding Co ใช้งานได้หลายมุมหลายอย่างโดยเฉพาะในตลาดหลักทรัพย์ เช่น Family Protection (Anti-Take Over) เพื่อป้องกันถูกซื้อกิจการโดยไม่รู้ตัว Director Protection คุ้มครองกรรมการบริษัท (คนในครอบครัว) Family Cash Pooling แหล่งเงินกองสี Negative Majority (Veto) ป้องกันเสียงข้างมากรังแก รวมถึง Tax Planning (Tax Delay ชะลอการเสีย Dividend Tax) การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบัน และบริหารภาษีมรดกสำหรับอนาคตเมื่อผู้ถือหุ้นครอบครัวได้จากโลกนี้ไป

ปัจจุบัน การใช้ “บริษัทโฮลดิ้งครอบครัว” ถือหุ้น Listed Co ในตลาดหลักทรัพย์ต้องระวัง Share Base Payment (การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์) หรือ “การชำระค่าตอบแทนด้วยหุ้น” ในการจัดตั้ง Family Holding Co ก่อน IP ระหว่างเตรียมตัว

เข้าตลาดหลักทรัพย์ที่มักใช้ Swap Transaction (การแลกหุ้นเดิมกับหุ้นออกใหม่) แทนการชำระค่าหุ้นเป็นเงินสด

Share Base Payment เป็น “มาตรฐานบัญชี” ที่นำมาใช้ในงบการเงิน (Financial Statement) กับ “บริษัทมหาชน” (PAE: Public Account Enterprise) ย้อนหลังไป 7 ปี ช่วงเริ่มใช้มาตรฐานบัญชีฉบับนี้ช่วงแรกๆ และ “สภาวิชาชีพบัญชี” ได้ผ่อนคลายหลักเกณฑ์นี้ในปี 2561 ให้อ่อนหลัง 1 ปี เท่านั้น ต่างจากเดิมที่ต้องย้อนหลังไปทุกปี เพื่อใช้มาตรฐานบัญชีนี้บังคับกับงบการเงินบริษัทก่อนเข้าตลาดหลักทรัพย์

อย่างไรก็ตาม บริษัททงสี (ธุรกิจครอบครัว) ไม่ต้องนำ Share Base Payment มาใช้กับงบการเงินของบริษัทเอกชน เพราะยังคงเป็นบริษัทเอกชน (NPAE) ทำนองเดียวกับ “งบการเงินรวม” (Consolidation) ซึ่งเป็นเรื่องของบริษัทมหาชน ดังนั้นบริษัทโฮลดิ้งครอบครัวจึงไม่ต้องจัดทำงบการเงินรวม (Consolidated Financial Statement)